

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszaküldi
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Krónika.

(F. É.) Jaj milyen szép, milyen fel-
 emelő és megható az az egyetértés, mely
 a nemzeti munkapártban dul. Sirhat az
 ország örömeiben, mikor ezt látja. Külö-
 nösen a legfontosabb kérdésben, a vá-
 lasztói jog reformjában domborodik ki
 leginkább a pártegység. Khuen-Héderváry
 grófot ugyanis az általános egyenlő vá-
 lasztói jog kötött marsrutájával küldöt-
 ték miniszterelnöknek. Küldetését Tisza
 István gróf támogatására építette, s Tisza
 mindjárt sietett is hathatós támogatását
 megkezdeni az általános, egyenlő választói
 jog elleni állásfoglalással. Csáky Albin
 gróf, a nemzeti munkapárt elnöke pedig
 kijelenti, hogy ő nem hisz a Tisza-féle
 választójogi elméletnek. Így azután szé-
 pen kialakulna a helyzet. Khuen gróf a
 kormányelnök, Csáky gróf a pártelnök
 és a miniszterek és azok a párttagok,
 akik nem az elvek, hanem a hatalom
 körül csoportosulnak, a kormány választói
 jogát támogatják. Tisza István pedig
 az agráriusokkal, néppárttal, Kossuth-
 párttal, a nagy bankok igazgatóival és
 kormánysszubszenciákkal támogatott nagy
 gyárosokkal konzervatív választójogi blok-
 kot alakít.

De még más baj is van, noha tagad-
 ják. Lukács haragszik Tiszára, mert a
 pártban az ő befolyását gyöngíti. Zichy
 János gróf Náray Lajossal és a többi
 volt alkotmánypártival haragszik Tiszára,
 Khuenre, Lukácsra, mert az ő befolyásuk
 nem érvényesülhet. A főispán, államtit-
 kár aspiránsok és a megyei hadak ha-
 ragszanak mindenkire. A pártegység te-
 hát dul, s a nemzeti munkapárt remé-
 nyei a győzelemre egyre — csökkennek.

Hozánna, hozánna! — hangzik a
 Kárpátoktól az Adriáig az új főispánok
 felé, akik igazán illenek a nemzeti munka-
 pártba. Hiszen egész életüket nemzeti
 munkában töltötték. Az egyik a tejjaz-
 daság terén szerzett érdemeket, a másik
 a darabontok idejében tüntette ki magát
 a nemzet elleni munkában, a harmadik,
 a negyedik a régi szabadelvű korszakban
 képviselők szállításával izzadt a munká-
 ban. Khuen beváltotta tehát ígérését ez-
 ideig, hogy a nemzet legkiválóbbjait fogja
 vezető pozíciókba juttatni. Ugyszintén a

képviselősegekre is a legkiválóbbakat je-
 löli. Kristóffy József, Vörös László, György
 Endre volt darabont miniszterek, Kubinyi
 Béla és más névtelen királyi és kormány-
 biztosok tülekednek a jelöltségért és
 mandátumért, a Perczel Dezső zsebken-
 dője már lobogni látszik az elnöki emel-
 vényről, míg Dániel Gábor szerkeszti a
 házszabálysértésre vonatkozó indítványt.
 Excelsior! Kezdődik a nemzeti munka!

A politikai helyzet.

A készülődések, szervezkedések napja volt
 ez is. A kormányelnök két minisztertanácsával
 Bécs-be megy vasárnap, hogy részt vegyenek a
 közös minisztertanácsban a balkáni szerződés
 ügyében. E célból magas kinevezések dolgában
 ma minisztertanács volt.

A nemzeti munkapártnak kilences bizott-
 sága megalakult és hozzá fogott a részletes
 program kidolgozásához.

A nemzeti társaskör átalakul politikai
 párttá, átadja helyét a nemzeti munkapártnak.

Minisztertanács.

Ma délelőtti tíz órakor a miniszterelnöki
 palotában gróf Khuen elnöklése alatt miniszter-
 tanács volt, amelyen a kormány valamennyi
 tagja részvett. A minisztertanács első sorban
 a hétfői közös miniszteri tanácskozás tárgyai-
 val foglalkozott és elhatározta, hogy készsége-
 sen fog hozzájárulni úgy a balkáni kereske-
 delmi szerződések megkötéséhez, mint a ro-
 mán kereskedelmi szerződések rendeleti uton
 való életbeléptetéséhez.

Azután foglalkoztak a belügyi kérdésekkel
 is és megállapították a kinevezendő főispánok
 névsorát, amelyben Lukácsék javára történtek
 változtatások Tiszák nagy bosszúságára. Ezek
 a kinevezések valószínűleg a jövő hét elején
 fognak publikáltni, míg Jesezenszky Sándor
 miniszterelnökségi államtitkár kinevezését a
 hivatalos lap holnap fogja közölni.

Feloszlik a Társaskör.

A Nemzeti Társaskört holnap őröztetik
 új rubájába: a Nemzeti Munkapártba. A társas-
 kör feloszlik s helyet ad az új politikai ala-
 kulatnak ama reményben, hogy általa születik
 újjá az eltemetett szabadelvűpárt. Bizonyos,
 hogy a Nemzeti Társaskör átalakulásánál el-
 mondandó beszédből nem fog hiányozni a
 dicséret azok számára, akik a társaskör léte-
 sítésével és fennmaradásával a multat megmer-

tették a jövő számára. Bizonyosan megemlé-
 keznek majd Csáky Albin grófról, Lukács
 Lászlóról, Serényi Béla grófról, Kabos Ferenc-
 ről s ama kevesekről, akiknek volt bátorságuk,
 hogy az Andrássy Gyula gróf vezérlete alatt
 indított pusztító hadjáratban is a régi szabad-
 elvűpárt mécsesébe töltögesseken világító ola-
 jat s bizonyosan gondjuk lesz rá, hogy ez a
 mécses továbbra is ott világítson.

A feloszlás aktusa igen rövid lesz, hogy
 egyidejűleg végezhessek az átalakulás forma-
 ságait, mely alkalommal több beszéd fog el-
 hangzani. Elnöke a pártkörnek gróf Khuen-
 Héderváry Károly lesz s valószínű, hogy a
 kör vezetőségét a Nemzeti Társaskör volt ve-
 zetőinek sorából állítják össze.

Az új 67 es párt.

Kialakul-e Andrássy alkotmánypártja, vagy
 se: arról vitáznak a lapok. Széll Kálmán cáfol.
 E cáfolattal szemben Kossuth hivatalosa ezt ál-
 lapítja meg ténynek:

Mi azonban, annak kijelentése mellett,
 hogy Széll Kálmánnak csakugyan nincs része
 az akcióban és hogy Andrássy Gyula gróf
 főfogása azóta nagyon megváltozott, föntart-
 juk a hírt, sőt kiegészítjük azzal, hogy az új
 pártalakulás röviddel Andrássy Gyula gróf-
 nak Olaszországba való utazása után meg is
 fog történni. Mint jelentettük, az új 67 es
 párt az 1867. évi XII. törvénycikket vallja
 közjogi alapjául, de ezen az alapon a nem-
 zeti és gazdasági fejlődés és a politikai ön-
 állóság lehető legteljesebb mértékét akarja
 fölépíteni s együtt akar működni a hasonló
 irányt követő hazafias pártokkal.

Megmaradt főispán.

Eperjesről jelentik: Semsey Boldizsár, Sá-
 ros megye főispánja, a miniszterelnök kérelmére
 továbbra is megmarad főispáni állásában.

Főispáni installáció.

Aradról jelentik: Urban Iván, az ujonnan
 kinevezett főispán installációja minden ünne-
 pesség mellőzésével március hó 5-én lesz.

Választási mozgalmak.

A választási mozgalmak előkészületek mind
 nagyobb és nagyobb arányokat kezdenek öl-
 teni bár még a választás ideje még elég messze
 van. Ezek a mozgalmak talán még időelőttinek
 is. A politikai helyzet napról napra való vál-
 tozása sohse engedi következtetni a biztosat.
 A vidék még mindig csöndes komoly munka
 tehát csak akkor fog valójában megkezdődni
 amikor meglesznek a munkapárt jelöltjei.

A legújabb választási mozgalmakról tudó-

Legjobban ajánlható az uri közönségnek ruhabetételekre

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Rákóczi-ut
 (Uri casino épület)
 Telefon 520.

ANGOL DIVAT FÉRFISZABÓ-CÉG

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári áron szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb sza-
 bász szerint a legszebb kivitelben készít
 férfi-öltönyöket s minden e szakba
 vágó ruhaneműket. — Női costumöket
 valódi angol SZÖVETEK nagy választékban

sítóink közül a székelyhidi szolgáltatója a legérdekesebbet.

Mint értesülünk ugyanis a székelyhidi választókerületben Fráter Lorándot jelölik képviselőül. Tegnap ebben az ügyben az érmeleki intelligencia nagy értekezletet tartott, melyen egyhangulag kimondták, hogy a székelyhidi mandátumot Fráter Lorándnak ajánlják fel és megválasztása érdekében mindent elkövetnek.

Fráter Loránd a felajánlott jelöltséget elfogadja és párton kívüli programmal fog fellépni, Fráter jelölését a lehető legkomolyabban veszik és megválasztását valószínűnek tekintik. Nagy előnye Fráternek a székelyhidi választóknál az hogy érsemjéni születésű, tehát szülőföldje nem fog ellene lenni.

Nem kevésbé érdekes azonban a margittai kerület jelölt kombinációja sem. Eddig ugyanis Wertheimstein Viktort emlegették jelöltül most azonban tekintettel arra, hogy komoly és nagy munkát fog kellene kifejtenei Szatmári Mór ellen Wertheimstein valószínűleg nem fog fellépni hanem a szabadelvű párt egyik legrégebb és legtekintélyesebb tagja dr. Márkus László nagyváradi ügyvéd veszi fel a harcot Szatmárral szemben. Szatmári állandóan a kerületében tartózkodik és igyekszik magának megtartani a választóit.

A Khuen-párt programja.

Délután hat órakor tartotta első ülését a Khuen-párt ötven tagu szervező-bizottságának kiküldött kilenc tagu albizottsága, amely a párt végrehajtó-bizottsága is.

Ez az albizottság megalakult s nyomban megkezdte a párt programjának megszerkesztését. Egyetlen pont van csak, amely körül «némi» ellentétek vannak és ez a választói jog reformja. Igaz ugyan, hogy ezt a kérdést általában a helyzet súlypontjának tartják, igaz az

is, hogy ma már el sem képzelhető olyan alakulás, amely nem első sorban a választói reformot akarja megvalósítani, de hát Khuenék még sem tudnak megegyezni. Tisza kézzel lábbal tiltakozik az általános választói jog ellen, Khuen pedig csak arra fekteti a súlyt, hogy a látszatot megóvja. Ezért a programban lesz valami az általános szavazati jogról, de a megvalósítás és a részleteket majd az új népszámlálás adatainak feldolgozása után fogják csak megvitatni. Ezzel a kérdéssel igen behatóan foglalkozott a mai minisztertanács, amelyben Lukács László ismét a legélesebben követelte, hogy a párt programjában az általános választói jog érdeme szerint tárgyalassék. Khuen, akinek legnagyobb érdeke most az, hogy a kormány kebelében helyreállítsa az egyensúlyt, sietett is megígérni, hogy a kilences-bizottság ülésén ő is ezt az álláspontot fogja képviselni és reméli, hogy Tisza sem fog ellene állást foglalni.

A Katholikus Kör böjti estélye.

Kicsinek bizonyult a kir. kath. jogakadémia diszterme annak a nagyszámu és előkelő közönségnek a befogadására, mely tegnap a Kath. Kör böjti estélyét megjelenésével oly fényessé tette. Az egyes szereplők is minden tekintetben megérdemelték ezt a nagy érdeklődést.

Barabás Erzsike nyitotta meg az estélyt zongorajátékával, Moszkowszki Morcean caracteristique-ét és Chován Kálmán oktáv tanulmányát mutatta be. Játékának könnyedsége, előadásbeli tudása, készsége és biztonsága általános tetszést arattak; meglátszott a jeles tanítványon a kitűnő mester: Szalay Stefánia vezetése. Barabás Erzsikét a közönség viharos tapsokkal jutalmazta s a rendezőség díszes virágcsokorral lepte meg.

Böjti előadást dr. Masurék Gyula tartott, »A társadalom és a modern szociológusok« címmel. Azzal kezdte, hogy a keresztény világnézet ellenségei a társadalom keletkezésének kérdésénél abból indulnak ki, hogy az ember az állatból származik. Ezzel szemben rámutatott Masurek a darwinizmus csődjére, mely a középalkak teljes hiányában nyilvánul legkelátásabban. A biológia sem kedvez nekik mert az emberi és állati embriók csak a gyarló emberi szem előtt látszanak hasonlónak. Az ember, mihelyt a földre lépett, társadalmi életet kezdett; a harmadik korszak barlangjai, meg a vadember életének elfogulatlan szemlélete eléggé igazolják ezt.

A második részben rámutatott az előadó a kereszténység áldásos befolyására a társadalom fejlődésében. Sem az anarchista eszmék diadalra jutása (Godwin, Proudhon, Bakunin és Mart) sem a világműveltség gondolata (Saint Simon, Bazard, Enfantin, Fourier, Lassalle, Marx, Engels, Menger) nem teheti boldoggá az emberi társadalmat, mert az emberi lélek vágyait, igényeit kielégíteni nem tudja. Csak kártyavárakat építenek, mikor isten nélkül akarnak emberi társadalmat föntartani.

A nagy gonddal felépített és az előadó kiváló készségéről és sokoldalú ismereteiről tanuakodó előadás nagy hatást tett a közönségre. Gondolatokat keltett és gondolkodásra készítetett. Nem egy fölölelt téma érdekes volna külön, bővebb kidolgozásra is. A közönség az előadót viharos tapsokkal jutalmazta; előadását később egész terjedelmében közölni fogjuk.

Hegedűjáték fejezte be a kitűnően sikerült estélyt: Holzer Antal adta elő Raff Cavatináját. Ez a művészi darab hozzá méltó tolmácsot talált Holzerben; b ztos játéka, precz előadása a mű összes szépségeit érvényre

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Thyra.

Irtá: Brunu Brunl.

Hogy mi módon ismerkedtem meg veled? Berlinben volt. A Bauer-kávéházban vártam valakit, odaültem az egyik sarokba s olvastam a lapokat. Elég soká vártam, elég sokat olvastam s már-már unatkozni kezdtem. Körültekintem. Délre jár már az idő s nem igen sokan voltak a nagy és tágas teremben. A régi Róma mindennapi életéből vett fallestmények alatt álló díványok valamelyikén egy hölgy ült. Ha nincs valami különösen meghatározott foglalkozásom, a nők nézésében gyönyörködtem: fájdalom, néha bizony olyankor is megcselkeszem ezt, mikor komoly dolgokkal kellene foglalkoznom. Hogy csinos volt-e azt hamarjában meg sem tudtam állapítani, de érdekesnek mindenesetre érdekes volt: egészen másképp nézett ki, mint azok a nők, kikkel az »Unter den Linden« alatt találkozni szoktunk. Egyszerűen, de nem feltűnően öltözve: se kihívóan, se kicicomázva s mégis csinosan. A huszas évek elején lehetett. Hihetőleg valami idegen, aki itt reggelizik. De mitéle nemzetiségű?

Erről nem sokáig maradtam kétségben, mert dán újságot kért. Odaléptem a újságpólchoz és én is koppenhágai lapot választottam. Igaz ugyan, hogy egy szót sem értek dánul, de hát ily módon kerestem alkalmat a veled való ismeretségre.

Szitérjesztettem tehát a »Berlinske Tidende« lapomat s úgy tettem, mintha behatóan foglalkoznám az északi író prózájával. Aztán abbahagytam az olvasást, tettem magam,

mintha mélyen elgondolkoznám, majd segítséget keresve körültekintettem s hirtelen örömet színltem, hogy van a kávéházban valaki, aki dán lapot olvas. Gyors elhatározással felugrottam s a fiatal hölgy asztalához léptem.

— Bocsásson meg merészségemért, nagysád — szóltam — de feltételezem, hogy németül is beszél; nem kegyeskednék nekem ennek a szónak itt, melyet nem értek — az értelmét megmondani?

Odaböktém az ujjammal találmra az újság valamelyik részére. Mikor ilyen hirtelenül megszólították, meglepetve feltekintett, de azért nyugodtan s azzal a különleges éaeklő hanglejtéssel, mely a dán nők sajátja így felelt:

— Ez azt jelenti, hogy »fekete.«

Rövidesen megbiccentette a fejét s a társalgásnak véget vetett. Csakhogy ez sehogysem volt inyemre. Elkezdtem tehát újból:

— Bizonyára ismeri az itteni dán kolóniát. Nem ajánlhatna honfitársai közül valami jó nyelvtanárt?

Újból feltekintett. Határozottan szép szemé volt, acélszürke, hosszú, fekete pillával.

— Rövid ideje vagyok csak Berlinben és senkit sem ismerek.

Valami keveset mégis csak megtudtam már. Áttértem tehát a témára:

— Talán nagysád maga is hajlandó volna a tanításra?

Most már az ajkaira lopódzó mosolyt le nem titkolhatta. Remek fogva volt s mosolygása közben mintha szemének színe is megváltozott volna. De azért épp oly nyugodtan, mint az imént, ezt felelte:

— Már miért ne? Azt hiszem, képes vagyok rá.

— A tárgyalások mihamar eredményre vezettek. Thyra nyelvmesteremmé lett. Nyelvtant kellett vennem meg olvasókönyvet.

A város nyugati részében, nagyon csendes házban, valami angol családnál laktam. Hogy a nagy távolság folytán időt ne veszítsünk, h-igatag megegyeztünk abban, hogy Thyra ezt a nyugodt penziót a maga otthonának is tekintette s vacsora után az Edda néhány énekét velem át tanulmányozta. Valamelyik estén egy olasz vendéglőben vacsoráltunk, látszik ebből is, hogy nagyon nemzetközi életet folytattunk s a mandolinák, gitárok, a chiantik, meg a pepperonik igazi szélvihart támasztottak a dán verben. Több ízben is, de mindig hiába intettem a hazatérésre. Mit sem használt. Végre is felkeltem s erélyesen mondtam:

— Két óra már, megyek! — Feldühödvé felkapta tollboáját a székről, többszörösen a nyaka köré tekerte, mintha önmagát s az egész világot megfojtani akarta volna... és eljött velem. Az ajtó előtt felém fordulva, röviden »jó éjt!« kíván. Aztán elrohant. Néhány ugrással utólrtem.

— Mi a bajod, Thyra? — Eressz! — A penzió fele jobbra visz az ut, nem balra! — Nem is oda szándékozom. — Miért? — Ahhoz semmi közöd! — Még mindig nyugodt maradtam. — Akkor tehát engedj meg, kocsit fogadok s magadban mehetsz haza. — Nem! — Hát akkor gyerünk gyalog, azt se bánom. — Egy tapodtat sem megyek innen, amíg magamra nem hagysz.

Azzal leült egy padra, az eddigi kedves társalgás közt ugyanis az »Unter den Linden« egyik fasorába értünk. Egy ideig minden bölcsészeti érvelést elővéve, egész nyugodtan felvilágosítani kezdtem őt. De csak hallgatott s csökönyös elszántsággal tilve maradt. Egy ideig csak járkáltam a pad előtt. Végre megálltam.

— Meddig szándékozol itt csücsülve maradni? — kérdeztem s idegesen szorongattam

uttatta a közönség osztatlan tetszését vivta ki. Még kedvesebb volt a másik darab Raff Serenadja. A hegedűjátékot zongorán *Belesnay* Antal kísérte, az ő ismét művészi tudásával.

A Bmke programja.

A Bihar megyei Magyar Közművelődési Egyesület, mely eddig a vajudas neház stádiumában volt tegnap végre eljutott ahhoz a ponthoz, amely után most már kiléphet az eddigi lassu tempókban haladt előkészítési körből és kibontva lobogóját pár nap múlva megkezdí működését.

Az egyesület igazgatósága tegnap tartotta meg program készítő ülését, melyen véglegesen megállapították a működési tervet.

Az egyesület osztályai mind igen gazdag programot állítottak össze. E programok osztályonként a következők:

A BMKE ügyjelői és gazdasági szakosztályának programja

1. Felirati joggyakorlása. Egyelőre a szesz élvezetének a lehető legkisebb tere való korlátozása céljából a szeszadó felemelése, a bor italadó leszállítása, a kiméréseknek vasár és ünnepnapokon s az istentisztelet tartalma alatt való szünetelése, továbbá az élelmiszerek hamisításának megállítására végett a most érvényben lévő törvényben megállapított büntetések emelése s a végrehajtás szigorú keresztülvitele iránt tartja szükségesnek a törvényhozáshoz kérelmet intézni.

2. Felügyeleti jog gyakorlása. Azon községeket, városokat, hol az élelmiszerek megdrágulnak, a magas árak leszállítása iránti munkálkodásban támogatja.

3. Néptanácsosi intézmény létesítése. Egyelőre a központban, majd remélt fejlődésben nagyobbodó erejéhez mérten fokozatosan a vármegye minél több pontján irodát létesít, hova a szegényebb sorsúak minden ügyes ba-

jos dolgaiban (vallási kérdések kivételével, melyekben mindenkinek saját lelkéje szolgáltatásban áll) élő szóval vagy írásban tanácsért, tájékoztatásért fordulhatnak s itt az ezekkel foglalkozó hivatásos egyénektől, a kellő utbagazítást díjtalanul megkapják.

Ezen intézménnyel kapcsolatban

a) a vármegye területén házasságon kívüli viszonyban élők házasságkötésére ösztönzi, a házasságkötést gátló körülmények elhárításáról is intézkedvén,

b) a házasságon kívül származott kiskorúak törvényesítése, örökbefogadása, illetve tartás s neveltetésük biztosítása körül segítkezik.

c) kikémleli, hogy a vagonatlan kiskorúakkal szemben jótévedők gyanánt, kik jelentkeznek ezeket, mint a jótévedőknél elhelyezhető kiskorúakat, továbbá a cseléd és iparos tanoncul beszegédíteteket nyilván-tartja.

d) ellenőrizeti a községekre szoruló ellátását, illetve a szegényügy rendezése körül segítkezik,

e) mindennemű uzsorának kiküszöbölésére törekszik s ott, hol a gabonauzsora divik, takarékos magtárakat létesít,

f) az erre reá szoruló gazdáknak vetőmag-szükségleteinek beszerzése körül segítkezik.

g) inségkölcsonök kieszközölése s az elemi csapás folytán teljesen tönkrementek segélyezése körül eljár.

4. A munkáslakások létesítésének érdekében induló mozgalmakat támogatja vagy szükség esetén ilyeneket szervez.

5. A népfürdők létesítése iránt a kellő lépéseket megteszi és gondoskodik róla, hogy a népfürdő Nagyváradon minél előbb megvalósuljon.

Népművelési osztály programja:

A Bmke népművelési osztályának célja Bihar megye és Nagyvárad város területén az általános közművelődést minden téren előmozdítani.

2. Anyagi erejéhez mérten a vármegye területén magyar anyanyelvű iskolákat segélyezi és minden kulturális intézményt teljes erkölcsi támogatásban részesít.

3. A vármegye területén működő tanítók közül azokat, akik úgy az általános tanításbeli eredmény tekintetében, valamint társadalmi működésükkel, dalkörök, ifjúsági egyesületek, szövetkezetek, népkörök létesítésével magukat kitüntették, időnként anyagi kitüntetésekben és mindenkor erkölcsi elismerésben részesíti.

4. Saját hatásköréből kifolyólag minden lehető megtesz, arra nézve, hogy a vármegye területén a háziipar, gyümölcsfa tenyésztés és méhészet mennél nagyobb elterjedésnek örvendjen. Ide vonatkozólag a sikeres eredmény érdekében a vármegye tanítóhoz buzdító felhívásokat intéz.

5. Igyekszik odahatni, hogy a vármegye egyes községeiben dalkörök szervezessenek, népkönyvtárak álltassanak be és a nép számára népszerű felolvasások tartassanak.

6. Különös gondot fordít a nép számára tartandó egészség oktató felolvasásokra és előadásokra.

7. Hogy a Bmke népművelési programját mennél sikeresebben végrehajthassa a népművelési osztály, szoros érintkezést tart a Bihar megyei Népművelési Egyesülettel és a vármegye területén lévő különféle tanító egyesületekkel s így azok útján a tanítókkal is.

Szerelmi dráma.

Gyilkosság és öngyilkosság.

Szomorú szerelmi drámának volt színhelye szerdán este Bihar megyének Berekbö-zörmény községe, ahol mint szorgalmas és jóra való legényt ismerték Pál Zsigmondot, ki emellett elég tehetsős is volt. Már évek hosszú során hűségesen udvarolt a nevezett legény *Bak* Ágnesnek, ki azonban időközben máshoz ment feleségül. Ez azonban nem volt képes csökkenteni Pál Zsigmond szerelmét. Alig egy év múlva meghalt Bak Ágnes férje. A legény ismét remélni kezdett s minden napos lett a fiatal özvegy házánál, mely ép tőszomszédságban volt Pálék házával.

a napernőjé, melyet az imént a kezembe fogtam. — Amíg el nem megy. — Ricses! Az ernyő derekban kettő tört, a vaspálcák, a fa, a szövet. Egyáltalán nem vagyok Herkules s még ma is csodálkozom rajta, hogy a visszafélt düh milyen erőt ad az izmoknak. A két ernyődarabot az utca másik oldalra dobtam. — Lám, hogy bosszantod az embert! Kár a napernőért!

Guanyosan nevetett. — Természetes; az ernyőt sajnálod... ér, hiszen én nem érdekellek. Azt hiszed, nem tudom, miért akartad a dán nyelvet megtanulni? Csak eredj oda a másikhoz! Majd csak megvigasztalódom! Ezzel felugrott s eltűnt.

Egy pillanatig mintegy megmerevedve álltam ott. Hiszen vissza kell, hogy jöjjön. Csak nem lesz olyan eszeveszett, hogy az egész éjszakán ide-oda kóboroljon! De dacára ennek mégis nyugtalan voltam. Utána mentem a melékutatóba, melyben eltűnt. Soha senki! Talán kocsiba ugrott — természetes! — hogy hazahajtsom.

Hamarabb kell az ajtaja elé érnem. Minden bizonytal.

— Kocsis, háromszoros árt fizetek, ha úgy hajts, mint az ördög. — Hajtott is, mintha az ördög ünné. Most megállottunk. A kapu zárva s az éjjeli őrt azt mondja, hogy már jó ideje itt áll a sarkon, de senkit se látott bemenni. Jó, akkor hát nemsokára jönnie kell, hűt várók. Három óra tíz perccel mutatott az óra, mikor először nézt m. Soká maradt. Az óra éjszaka szép; kissé friss ugyan, de eső talán még se lesz. Az éjjeli őrt, kinek egy szivart csuszattam a kezébe, a kiematikus viszonyok tekintetében ugyanaz a nézete volt, mint énnekem. Félmelegkor már aggódni kezdtem. Talán valami baj érte s nem tehetek semmit. Négy órakor az aggodalmam dühre

változott, most már az a meggyőződés, hogy egyáltalán nem is jön haza s elhatároztam, hogy el nem mozdulok erről a helyről, ha néhány napig is kellene ott állnom és várnom. Mert összezsuzom! Nagyon különös, hogy a hosszas várakozásnál s virrasztásnál az ember mindig agyon akar csapni valakit, később pedig az ember nem is tudja már, hogy miért.

Eppen szembe van egy sörösarok, hol néhány békocsi meg utcaseprő pálinkázik. Miután már minden szivromat elszivtam, betérek, hogy újból ellásam magamat velük. Nem is olyan rossz az a szivar, amit vettem, legalább megfelel az első követelményeknek, mert szelel. Ez megint lecsillapítja kissé a rossz kedvemet. Már azt gondolom, hogy Thyra észrevétlenül besurrantott a házába s kialussza a dühét. Mikor a péklegény jön, utána megyek fel az emeleire. Eddigél, nem egészen négy óra alatt tizenöt szivart szittam el; mikor a legény jött, utána mentem s cseppettem egyszer, kétszer, négyszer.

Végül éjjeli köntösben még ki nem aludt, mosdatlan miss jelent meg. Elreccátom rég betanult mondókámat, hogy Thyra kisasszonynak nagyon fontos családi táviratot kell kézbesítenem; bocsásson meg az alkalmatlankodásomért. A miss bemegy, hogy kihívja, de csak hamar visszajő: »Oh, she is not here.« Miután a fiatal angol hölgy, ki kissé éberrebb állapotban e közlést mégis kissé »shoking«-nak találta volna, tovább szerdergni látszott, nem is igyekeztem csodálkozásomat eltitkolni. Csak azt kértem, szabad-e az üres szobában várnom. Ezt nagykegyesen megengedte.

És ime itt ültem az álnok, csilla nőnek az otthonában. Álmatlanul, idegesen, dühösen, megvetéssel, féltékenyen. Ez adáz állapotok miudegyike egyenkint is elegendő arra, hogy ébren tarisza az embert; mindannyian együtt-

véve arra vezetett, hogy egy kényelmetlen dívánon aludjam. Mikor felébredtem, kilenc óra múlt. S még mindig hiányzott, Thyra még mindig távol volt! S most — az előszoba ajtaja csikorog — éppen csak anyai időm van, hogy az elült éjszaka eseményei végigkísérjek agyamon — feltárja az ajtót s visszahőköl, amint engem ott lát. A másik pillanatban már fogtam a kalapomat s elmenőben egy gunyos »jó reggelt« dobtam feléje, éppen olyan arckifejezéssel, mint ahogy Othello az utolsó felvonásban Emiliának odaveti a pénzestarcáját.

De hátravetett kezekkel szorosan odata-pad az ajtóhoz, mintha oda lett volna szögezve. — Ki nem lépsz innen, míg meg nem mondod, hol voltál — kiáltotta lihegve, — Itt — felelem a zalameani bíró arcával s tekintetével. — Nyakamba borult s nem engedte, hogy eltávolítsam. — Én pedig tenálad voltam, — ujongott dán nyelven.

S tényleg így is volt. Mikor mire sem gondolva, tőlem elszököt, a penzionátusom elé rohant. Mégis csak látni akarta, hogyan és miképpen fogok hazajönni. De nem volt olyan türelmes, mint én. Nem várt a házam előtt. Fellármázta a házat, aztán odafent elájult s a házasszonyomnak elég baja volt vele, míg ismét eszméltre térítette. Aztán féléjszakán át sírt, majd reggel egy impertinens levélben kiadta az utamat s megköszönte nekem azt a szorgosságot, melylyel őt hazahoztam, hazakísértem.

A legközelebbi eredmény az lett, hogy felmondták a lakásomat, mert az ilyen penzionátus nincs és nem is lehet berendezve arra, hogy hajnali három órakor elájuló hölgyeket fogadjon...

De azért Thyra ma a feleségem.

Az asszony elinté szívesen vette a csinos legény udvarlását, mikor azonban a házassággal állott elő az asszony tagadó választ adott s kijelentette, hogy bár tejszik neki a legény, azonban elhatározta, hogy másodszor nem megy férjhez sem hozzá sem pedig senkihez, mert így elveszitené férjéről reá maradt örökséget.

A legény kért, könyörgött, de a szép özvegy hajthatatlan maradt.

Pál Zsigmond ellenben nem tágított. Minden nap rendszeren eljárt *Bakékhoz* s udvarolt tovább az asszonynak. Szerdán este szintén megjelent a szokott időben az özvegy asszony házánál, azonban a beszélgetés közben nem hozta szóba az ennyit hajtogatott házasságot. Kilenc óra felé nyugodtan bucsuzott el a családtól s induit kifelé a házból.

Az asszony kikísérte ismerősét egész az utca ajtóig. — A kópuban megállt a legény.

— Agnes most utoljára kérdem lesz-e feleségem?

Az asszony haragosan felelt:

— Nem, hagyjon nekem békét, mert megharagszom, ha még egyszer elő hozza.

A legény arca lángba borult e szavakra s minden szó nélkül előrántotta revolverét s rálőtt az asszonyra. A golyó talált s a szerencsétlen asszony nagyot sikoltva terült el a földön. A legény e kiáltásra feleszmélt s csak akkor jött tudára annak a mit tett és retentő módon feldűt aical rohant a keretek felé.

A házbeliék az ablakon keresztül szemtanúi voltak az esetnek s a lővés után kirohantak az udvarra. Ekkor a kertben egy másik lővés dördült el.

Mikor oda mentek vérében fekve átlótt mellet halva találták Pál Zsigmondot a szerelmes legényt.

Az asszony még életben van ugyan, de állapota nagyon aggasztó, mert a golyó mellet átúrva nemesebb szerveket is ért.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Márc. 11. d. u. 6. Kath. Kőr. bőjti estélye a kir. kath. jogakadémián.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kőr. zárúnnepélye a püspöki palotában.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **A Bunyitay-liget rendezése.** Megfelelő, gondozott sétateremben Nagyvárad igen szegény. Igaz, hogy közel van a hegy, amely tiszta, friss levegőjével igen alkalmas a sétára, azonban ennek az utai sétára alkalmatlanok, mert vagy a sártól, vagy a portól nem használhatók. A Bunyitay-liget lenne a legszebb sétaterünk, ha végrevalahára rendeznék. *Bunytay* Vince kanonok 20,000 koronás bőkezű adományával lehetővé tette, hogy a liget rendezését megkezdjék, de a városnak is ki kell venni a részét, hogy végrevalahára a liget ki-

emelkedjék mai állapotából s a városhoz illő rendezésben részesüljön. A városnak most már meg van erre az alkalma, mert felbontotta a lövészegylettel kötött szerződését s különben egy kiváló szakemberrel rendelkezik *Fehér* lökerteszt személyében, aki képes arra, hogy a ligetet igazán széppé és kedvelt sétahelylyé tegye. A Nagyhid és a liget közt elterülő Körözsoldal rendezését már megkezdtek. Éppen ideje, hogy erre az elhagyatott helyre is gondoljanak. A rendezésen meglátszik, hogy hozzáértő kéz vezette a munkálatokat. Csak hogy ez még nem elég. Kiváló gondot kell fordítani a liget rendezésére s a sziget kiképzésére. A ligetet a terv szerint, inkább gyepágyakkal akarják kiképezni, de a sziget igen alkalmas arra, hogy díszesebb virágágyakkal, csoportokkal tegyék széppé. Mint ért-sülünk, *Fehér* lökertesztnek igen szép terve van a szigetre vonatkozólag. Eszerint a sziget belső partján rózsaut vonulna végig, a sziget közepét pedig igen szép változatban csoportok, virágágyakkal rendezné. Esetleg a sziget elején nyári vendéglő, vagy cukrászda emelné a ligetet látogatók számát.

* **Francia előadás Párisról.** Rendkívül érdekes és tanulságos előadásban volt része Nagyvárad franciául értő közönségének tegnap a hadapródisko ában. *Perényi* Kelemen százados mutatta be Páris — francia nyelvű előadásban. A vonzó és a francia nép és főváros szeretetétől áthatott előadás arról tett tanúságot, hogy *Perényi* százados nemcsak a francia nyelvnek, hanem Párisnak is kiváló ismerője. Bemutatta Páris múltját és jelenét, a palotákat és a nép életét s nem feledkezett meg a Párisért legutóbbi nagy katasztrófáról, a Szajna áradásáról sem. Az érdekes előadást pompásan vetített képek tették még élénkebbé; e képek nagy részét az előadó tavalyi párisi utjáról hozta magával. A közönség egészen megtöltötte a hadapródiskola tornacsarnokát s *Perényi* századosot hosszas tapsokkal jutalmazta a kiváló élvezetért.

* **Tanítók vitaestélye.** A tanítók körponti köre ma, szombaton d. u. 5 órakor pedagógiai vita estélyt tart *Tóth* Imre igazgató elnöksége alatt a közs. polg. iskola zenetermében. A vitát *Laoszerik* Ernő képezési tanár vezeti be, aki igen aktuális tételről, — szülőket, tanítókat egyaránt érdeklődő dologról: A szellemi elfáradás és az elemi iskoláról fog értekezni. Az érdekes előadásra az elnökség ez uton is felhívja a szülőket és a tanítószög figyelmét.

* **A kislakások építése.** Gerő Ármán rendőrlőkapitány a lakás- és élelmezésügyi bizottságot ma, szombaton délután 3 órára hivta össze s kéri a bizottsági tagokat, hogy tekintettel az újs. egyedüli tárgyának fontosságára minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek. Lakás- és élelmezésügyi bizottságban Lukács Ödön v. tanácsnoknak a kislakások kérdését tárgyzó memorandum fog tárgyalás alá kerülni. Lukács Ödön v. pénzügyi és adóügyi tanácsnok már régebben készített egy tervezetet a kislakásokról s ezen tervezetet annak idejében a polgármester kongresszusán elő is terjesztette. A kongresszuson Lukács Ödön tervezete a legnagyobb helyesléssel találkozott és a kongresszustól megbízást nyert, hogy a legnagyobb helyesléssel találkozott és a kongresszustól megbízást nyert, hogy a lakáskérdés megoldását behatóan tanulmányozza, részletes tervezetet készítsen. Ez idő óta Lukács Ödön lakáskérdéssel állandóan foglalkozik s mond-

hatni, hogy e kérdésének az országban egyik legjobb ismerője. Lukács Ödön tanulmányait a város érdekében kívánta gyümölcsöztetni s a nagyvárad viszonyokhoz mérten a kislakások tárgyában egy nagyszabású munkálatot készített, amelyet mielőtt a városi tanácsnak beterveztene a lakás- és élelmezésügyi bizottság elé kíván bocsátani, hogy a bizottságnak idevonatkozó észrevételeit és megjegyzéseit is kellőképpen figyelembe vehesse.

* **Május — februárban.** Amely örömmel fogadja mindekit mikor a téli fagy után a tavasz közeledését s az első, szép, enyhe napokat, most olyan aggodalommal élvezzük a tavaszi meleg napsugár. Örömmel sütkérezünk februárban a májusi virófényben, de ez az öröm aggodalommal vegyes, mert félünk, hogy majd később beüt a tavaszi fagy. A gazdák különösen aggódnak, mert a meleg idő kicsalja a fák és növények rügyét s habár nagy hidegre már nem is számíthatunk, de egy gyengébb fagyás is elegendő, hogy leferrázza, tönkretegy a zsenge hajtásokat. A szőlősgazdák is tétováznak, hogy megkezdjék-e már az első tavaszi munkát; a nyitást. Ha várakoznak vele, a földben romlik meg a borág. Különben egyes szőlőkben már megkezdtek a munkát.

* **A Lucernás új veszedelme.** Francia és Oroszországból újabb lucerna magot szállítanak Ausztria Magyarországra s több kereskedő ezen külföldi termékkel akarja gazdáinkat ellátni. Gazdasági intézetek kíséretet tettek a különféle származású lucerna magokkal s arra a meggyőződésre jutottak, hogy a magyar lucerna a legjobb, mert az idő viszonyosságainak legjobban ellen tud állani, egészen tél álló és igen durva növényzetet ad, míg az egykor oly híres Provençai lucerna mag, miután a hűvös turkesztáni mag után nyert, nemcsak, hogy sem a fagyot, sem a szárazságot ki nem bírja, hanem azonkívül rendszeren megtámadja a lisztharmat és ez annyira elgyengíti a növényeket, hogy fejlődésében nagyon is visszamarad — s lefeljebb csak egyharmad rész annyit hozamot nyújt — mint a hazai lucerna. Különben a mi gazdáink figyelmét ezen külföldi káros következményekre Mauthner Ödön magkereskedő úgy több rendbeni cikkeiben, mint árgyűzőkben állandóan ébren tartja.

* **Nőiszabó mesterek tanfolyamának befejezése.** Von szerencsém az érdekelte hölgyeket és urakat értesíteni, hogy a nőiszabó mesterek tanfolyamát folyó hó 28 án hétfőn d. u. 3 órakor fejezzük be. Az érdeklődő hölgyek és urak ez alkalomból szívesen látatnak. Nagyvárad, 1910 február 25. Lukács Ödön felügy. biz. elnöke. Szuts Izó a t. vezetője.

* **Felborult kocsi.** Tegnap délelőtt kocsin jött be Váradra *Petrucz* József kőröstarjáni gazda, magával hozva 14 éves fiát is. A gazda a Teleky-utca elején leszállt a kocsiról s a gyepőt János nevű fiának adva át. A fiu tovább hajtotta a lovaka, azonban azok csakhamar valamitől megijedtek s megbokrosodva vágatni kezdtek a Teleky-utcán. A villamos síneken a Jelinek-fél. üzlet előtt aztán felborult a kocsi, a fiu a kocsi alá bukott s igen súlyosan megsebesült. A mentők beszállították a szerencsétlenül járt gyermeket a biharmegyei kórházba, hol megállapították, hogy a fiu súlyos belső sérüléseket szenvedett. Állapota életveszélyes.

* **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében február hó 25, 26, 27 és 28 án a következő érdekes mozgóképek ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Szilveszter este. 2. Jó főnök. 3. Képek a budapesti jégpályáról. 4. Váltásdíj. 5. Párisi árvíz. 6. Motorkerékpáros viszontagságai. 7. Akaratos kutya. 8. Postásdó.

Belépti díj nincs. — Kezdeté este 9 órakor. — Kitűnő italokról és jó zenéről gondoskodva van. — A n. é. közönség szíves pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* kávéház tulajdonos.

* **Hódítani fog,** ha báli szükségletét cipő és fehérnemű cikkekben **REICHARD ARUHÁZA** cégnél szerzi be, hol legdivatósabb kalapok és divatcikkék kaphatók.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó villamos és gáz világítási vezetékek, lakások, szalodák, iskolák jelszó csengő, telefon b-rendezéseit, aradalmak, gazdaságok s szeszgyárak részére saját üzemű dinamó b-rendezéseket, villámháritókat. — Raktáron tartok villamos motorokat, iv, izzó és Wolfram féle lámpákat, mindenemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektrotechnikai cikkekét. — Költségvetés díjmentes. *Stern Adolf*, villamos és légszusz vállalata Nagyvárád, Bémer-tér. — Telefon 556.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombat; Erdészleány.

Vasárnap: d. u. Liliom, egy csirkefogó élete és halála, este: Trenck báró.

Erdészleány. Ma este Jarnó bájos zenéjü romantikus operettjét játsszák a színházban. II. József császár egyik kalandja van ebben a darabban feldolgozva. Az érdekes zenéjü operett a múlt szezon egyik legvonzóbb slágerdarabja volt.

Molnár Ferenc Liliomja fél helyárrakkal. Vasárnap délután félóra előadás lesz a színházban Molnár Ferenc külvárosi legendáját, Liliomnak a pesti csavargónak életéről és haláláról írott szindarabját adják elő.

Góthék Nagyvárádon A jövő hét izgalmas érdekességu színházi hetnek ígérkezik. A Góth-pár vidéki körútjában Nagyvárád lesz a legbuzamossabb állomás. Hat estén a leg szenzációsabb színházi szenzációkat fogják eljátszani. A Góth esték műsora oly rafináltan van összeállítva, hogy érdekesség dolgában alig lehet választani az előadásra kerülő darabok közül. Igazi Víg-színházi esték ingerkednek a közönséggel. Első sorban a Baccarat idegizgató szenzációs jeleetei Berstein boszorkányos darabja, aztán a legrefináltabb pikantéria kerül sorra. Ki ne hallotta volna hírét Góthék híres darabjának a Vigyázz a nőre című francia bohózatnak. E mellett a szenzációs pikantéria mellett a legfrissebb irodalmi szenzáció vonja magára a közönség figyelmét. Lengyel Meyhért Taifunját játsszák el Góthnéval Korner Iona szerepében. Ez ismét szenzációnak ígérkezik. De talán a legszenzációsabb az utolsó este, Wilde Oszkár világhírű drámáját: Salomé és a Víg-színház legpompásabb és legfrissebb slágerét a Buridón szamarát játsszák el egy este s ezzel bucsuznak el a nagyváradi közönségtől. Az egyheti vendégszereplés alatt tehát Góthék minden kívánságukat érvényesítik. Izgatón változatos a műsoruk. Szenzációs dráma és bohózat váltakozik a repertoírjukban. A Góth-esték iránt már is oly nagy az érdeklődés, hogy előre láthatólag az összes estékre jóelőre elkapkodják a jegyeket. Szombaton már előre megválthatók a hétfő esti előadásra szóló jegyek. A bérleők elővételi jogát az igazgatóság az előadást megelőző nap délután 4 órájáig figyelembe veszi, de később a bérleők helyeire szóló jegyek is eladó.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Z E N E.

Svärdström Valborg hangversenye.

Külföldi énekesnő ritkán szerzett még Magyarországon olyan rövid idő alatt olyan nagy népszerűséget, mint Svärdström Valborg. Budapest után talán Nagyvárádon van legjobb tisztelője és lelkes híve. Tavaly nővéreivel együtt két ízben lépett fel nálunk, az ideán a híres quartett felbomlott s így a négy testvér közül a legkiválóbb, Valborg önálló dalsztéyt rendezett.

Betegén érkezett városunkba s az egész napot ágyban töltötte, mégis este csak kis mértékben volt érezhető hangján az indispozíció. Bevezetésül Lakmé híres csengetyű áriáját énekelte s bár Sándor Erzsitől nem régiben fényesebb kolorahírával hallottuk ezt énekelni, mégis ritkaság előadásával a legnagyobb tetszést aratta.

Igazi nagy művészete a klasszikus műdalok előadásában nyilvánul első sorban. Schumann, Brahms, Wolf és Strauss Richárd dalai-ból énekel el tizet, igazán egyik sebez volt, mint a másik. Előadása olyan közvetlen, olyan színes, hogy még jobban megkapja az embert, mint Culp Julia tökéletes művészete. Különösen érezhető volt ez a mindkettőjüktől hallott «Schwesterlein»-dálnál. Több dalát meg kellett ismételnie és műsorunkon kívül énekelte Strauss híres Sándchenjét és Mignon románct, utóbbit magyar szöveggel.

Érdekes kuriózműkép énekelte zongorakíséreljének Taray Alajosnak két pályanyertes, de azért gyengébb fajta dalát, Esteledik és Pávalogat címmel. Mindkét dalban Taray épp úgy, mint újabb dalaiban egyáltalában mind jobban, eltávolodik magamagától s idegen hatások alá kerül. Strauss modorában nem lehet magyar műdalt írni. A közönség ünneplése a régi Taraynak és a kiváló zongoraművésznek szólt.

Külön meg kell dicserünk Svärdström Valborg magyar szövegkiejtését, melyen meg látszott a leggozdosabb tanulmány, a speciális magyar hangzókat hivatlanul ejtette ki és így az énekelte szöveg teljesen érthető volt.

A rendezés a Zenepártolók társaságának és a technikai részben Vidor Mánónak az érdeme — d.

TÁVIRATOK.

A haldokló Lueger.

Budapest, február 25. Bécsből táviratozzák: Reggel 9 órakor dr. Pupovác és dr. Kapsamer kezelőorvosok a következő bulletint adták ki Lueger állapotáról: Hőmérsék 36,8, érverés 80. Éjjeli alvás többször megszakítva. Fájdalmak nincsenek. A seb állapota kielégítő. Gyuladási processzus nem fejlődik. Vese-funkció javult. Tüdőállapot normális. Erőállapot változatlan. Ontudat tisztta. A kezelőorvosok ezzel kapcsolatban közölték: A beteg az éjjel rövid megszakítással aludt. A vesék a megindított medikációkra kedvezően reagáltak. A gyuladási folyamat mindenféle megállott. Érverés és hőmérséklet állandóan normális. A táplálkozás sok kívánnivalót hagy hátra.

Bécsből telefonálja tudósítónk: Lueger állapotáról ma reggel a következő bulletint

adták ki: Hőmérsék 36,8, érverés 80. Ejjel a beteg megszakításokkal aludt. Fájdalmi nincsenek. A seb állapota kielégítő. A lobosodási folyamat nem halad. A vesék működése javult. Az uremikus tünetek részben megszűntek. A tüdő állapota rendes. Erőbeli állapot változatlan. Közérzés nincs megzavarva. Ehhez a kezelőorvosok a következőket jegyzik meg: A beteg éjjel rövid megszakításokkal aludt. A vesék a beadott orvosszerekre kedvezően reagáltak. Amikor az orvosok a sebet reggel megvizsgálták, annak az állapotát kedvezőnek találták. A lobosodási folyamat általánosan stagnál, a hőmérsék tartósan rendes, de a táplálékfelvétel sok kívánnivalót hagy fenn. Reggel a beteg egy kis teát tejjel és egy fél kilit kapott.

A beteg állapota háromnegyed egykor rosszabbra fordult. A katasztrófát minden pillanatban várják.

Bécsből jelentik: Lueger állapota ma délben ismét válságosra fordult. A javulás, amely tegnap állott be a beteg állapotában, ma délig tartott, amikor fél-egy órakor hirtelen szivgyöngeség lépett föl. A beteg állapota az új komplikáció folytán a lehető legválságosabb.

Aehrenthal Berlinben.

Berlin, febr. 25. Aehrenthal gróf külügyminiszter tegnap este 10 óra 20 perckor Münchenbe utazott. Schön báró államtitkár és Szögyény Marich nagykövet Aehrenthal gróf közös külügyminisztert a pályaudvarra kísérték, ahol a közös külügyminiszter és Schön báró a vonat elindulásáig szívéyes, élénk beszélgetésbe merültek. Meleg bucsu után Aehrenthal gróf kíséretével a szalonkocsiba szállt, amelynek ablakából Schön bárónak még egyszer kezet nyújtott.

A tegnap közzétett kommunikéról a »Berliner Tageblatt« a következőket írja: Nagy fontossággal bír, hogy a két államférfiának oka van mezzmaradni a nemzetközi helyzeti azon optimisztikus megítélés mellett, amely őt hónappal ezelőtt is bécsi tanácskozásuknak eredménye volt. Általában a mostani közlés bizonynyára nem szándék nélküli párhuzamban áll az akkori közleménnyel, csak hogy a két állam szövetséges viszonyának és a hagyományos viszonyok megemlézése még melegebb hangon történik és a harmadik, olasz szövetségesre még határozottabb utalás konstataható.

A »Deutsche Tageszeitung« írja: Megelégedéssel fogadják mindenekelőtt Németországon és Ausztria-Magyarországban üdvözölni, hogy a két birodalom felelős államférfiai biznak az európai helyzet és a közeli Kelet békés fejlődésében.

Berlin, febr. 25. Aehrenthal gróf két napot tölt Münchenben. Aehrenthal gróf müncheni tartózkodását részben összefüggésbe hozzák az osztrák-bajor határszéli folyók kérdésének rendezésével.

A filadelfiai sztrájk.

Filadelfia, február 25. A sztrájkolók ma dinamittal levegőbe röpítettek egy kocsiraktárt. Meghalt 3 ember, haldoklik 9, sullyosan sérült 91, könnyen sérült 1000. A sebesültek között 40 rend-

ór is. A sztrájkolók közül leletartóztattak 1500 munkást.

NYILTTÉR.

Ha az ember kissé gondolkodik a dolgon,

könnyen kitalálja, miért tesz Fay valódi szódai ásványpasztillája minden meghűlésnél olyan jó szolgálatot: a pasztillákban a legközel tesebb alakban megvan a szódai gyógyforrások vízének minden alkotórésze, természetes tehát, hogy éppen úgy hatnak, mint a forrásvíz maga, csak hogy gyorsabbau. Hogy a pasztilla sója a gyomorra is jó hatást tesz, az csak kellemes meglepetés haszon. Fay valódi szódai pasztillái minden idevágó üzletben kaphatók. Egy doboz ára 125 kor.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Gunzert. cs. és k. udv. szállító, Wien, VII. Grosse Neugasse 17.

A „Mezőkeresztesi földbirtokosok és földművelők földbérlő szövete”

I. rendes közgyűlését

a róm. kath. iskolahelyiségben f. évi március hó 6 án d. u. 1 órákor tartja

A közgyűlés tárgyai:

1. A városházán közszemlére kitett 1910. évi költségvetés bemutatása és tárgyalása.
2. Egy igazgatósági tagnak 6 évre választása.

Az igazgatóság.

Igazságszolgáltatás.

Öt évi fegyház gyűjtogatásért.

A nagyváradi esküdtörvényszék tegnap mondott ítéletet Czencz Mihály mezőkeresztesi legény felett, aki a múlt év őszén borszabó felgyújtotta gazdájának Nemeth Minálnak szőlőbirtokát.

A vádlott bírálta tetteit, mit a tanvallomások is igazolnak s az esküdtörvényszék Czencz Mihályt és Polyrár Szerédyt öt évi fegyházból elűző ítéletre, mely alapon a bír. törvényszék, mint esküdtörvényszék Korn Lajos elnöklésével Czencz Mihályt gyűjtogatás büntetéséért 5 évi fegyházból elűző ítéletre.

Megrágalmazott Ház elnök. Erdős esküdtörvényszéki tárgyalás történetét tegnap Ma-

rosvásárhelyen. A vádlottak padján Szebenyi Ernő újságíró ült, aki Gál Sándorról a Ház elnökéről azt írta lapjában, hogy Gál a képviselőház elnöke arra akarja felhasználni mandátumát, hogy azzal megszerezze magának a szászrégeni közjegyzőséget. Ezen kívül állítólag Gál Sándor kijelentette volna, hogy a tisztviselők tegyeimi ügyében úgy fog közben járni hogy azon egy hónap alatt elintéztet nyerjenek. Az esküdtörvényszék Szebenyit két rendbeli rágalmozás alól felmentette, azonban a közjegyzőségre vonatkozólag írt közlemény miatt bűnösnek mondta ki s ennek alapján 400 korona pénzbüntetésre ítélte.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Írta: White Melville G. J.

— Angolból. —

(Folytatás.)

5

Péter nagyra nőtt fiatal legény volt, hat lábánál magasabban, őszinte kedves arccal, mely oly gyakran együtt jár a szegletes modorral és athleta természettel, csinosnak alig lehetett mondani, de olyan jó otthonias arca volt, mely a serdülő férfikort fejezé ki, míg a női, kik minden rendkívüli tulajdonságot csodálnak, valami igen kedveset találhatnak az ő nem természetben és rendkívüli testi erőjében. Ugrásban, futásban, kirkózásban, teherhordásban, favágásban vagy céllövésben nem akadt pája Rambouilletől St. Cloudig és mégis egy tizenkilenc éves lányka úgy az ujjá körül tekerhetette, mint egy darab cémát.

— Ah, kisasszony, — mondá felindulásával, — már aggódni kezdtünk kegyed miatt a zivatarban. E pillanatban végeztettem be a tüzelő fa felaprózását s rögtön elszármaztam volna kegyedet keresni, mihelyt megmostam volna a kezemet.

— Niincs rá szükség, Péter ur, — felelé Rózsika. Én jól gondot viselhetek magamra a házon belül s a házon kívül. Rég megszűntem kis baba lenni, ha nem vagyok is olyan mint én.

Lábujjhegyen állott mellette és hamisan feltékkintett az arcára.

— Hát a nagy farkas? — szólt a legény, tudakos gyöngédséggel letékkintve a finom teremtre, ki a hétnek minden napján felbontantá és kikékkíté.

— Bál s nagy farkas sem okosabb, mint maguk valamennyien. Öt perc alatt úgy rá tudtam venni, hogy kövessen engem mindenhol, mint egy férfi.

— Hallgass, gyermek! — szakítá félbe nagyanyja, feltékkintve levesfűző fazéka mellől, melynek párája a konyhán át is erősen kiékkent; — nem szenvedhetem, hogy tréfából vagy komolyan így beszélj. Mit tudsz te a farkasokról, vagy csak a férfiakról is, ami azt

illeti? Egy órával előbb itthon kellett volna lenned; nem akarom, hogy egyedül járkálj alkonyatkor az erdőben.

Rózsika szép vállával vont egyet.

— Legyen nyugodt, nagymama — felelé, — volt kíséretem.

— Kiséreted? — ismétlé az öregasszony megfordulva s a kölykébe törölve kezét.

— Kiséretel — visszhangozá Péter borus redőkkel s egy száználmas rángással ajkán.

— Nos hát olyan küldös az, hogy egy szegény magányos lányka jószívű emberekkel találkozzék, kik a hózivatarban haza kísékkék? Ignácus atya elkísért ide egészen az ajtóig.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti fözsdetudósítások.

A gabonatözsdé határidői.

Budapest, február 25

— Délután 4 órákor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktözsdé 1909. febr. 25.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papírban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák korona járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.00
Páris vista	689.50
20 frankos (Napoleon) —	19.02
Német birodalmi marka	117.65

Helyreigazítás. Tegnap számunkban megirtuk, hogy a Közgazdasági Bank március elsején tartja meg ez évi közgyűlését. Most mint az igazgatóság értesít bennünket, a közgyűlés nem elsején, mint az a meghívóban is jelezve volt, hanem 5 én lesz megtartva.

Dr. VUCSKICS OTTÓ

Dr. VUCSKICS OTTÓ

Gümőkór,

köhögés,
szamárköhögés,
influenza

eseteiben az orvosok csak

SIROLIN

„Roche“-t
rendelnek.

Kik vannak a Sirolin „Roche“-ra utalva?

1. A kik hosszú időn keresztül köhögés bántalmaiban szenvednek.
2. Mindazok, kik üdült gégehurutban szenvednek.
3. Asztmában szenvedők lényeges könnyebbülést éreznek már rövid használat után.
4. Skrotulás, mirigyduzzadásos, szem- és orrkatarusos gyermekeknek fontos szerep a Sirolin „Roche“.

A táplálkozást nagyban elősegíti.

Csak eredeti csomagolású Sirolin „Roche“-t kérjen, minden utánzatot vagy pótkészítményt kérünk a leghatározottabban visszautasítani.

Sirolin irodalmat M 15. kívánatra ingyen és bérmentve küld

F. Hoffmann-La Roche & Co.
Wien, III. Neulinggasse 11.

Aszodi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én **Sas palota** Oláh hentesel szemben helyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszodi

trieszti kávé, tea és angol rum aruházánál a 8 féle zamato pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u. villamos motor üzemű kávépörköldéjébe.

Aszodinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásár megkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árért. 2 kgr. kuba és gyöngykávé bérmentve 3 frt 50 kr.

Téli idényre

theát, rumot, halkonzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszodinál Kossuth-utca. Cukrásztorták kaphatók.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, söracsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig le-szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kerthelyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt árakon biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak, mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a söracsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégeim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Bor-eladás.

A nagyváradí lat. szert. káptalani uradalom pinczéből (Sal Ferencz-utca 4 sz.) 1908. évi termésű bagaméri asztali bor kapható 100 literen felüli mennyiségben, literenként 48 fillérért.

Telefon: 212.

Papp Imre,
uradalmi főtiszt.

(Utányomás nem díjaztatik).

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olcsó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalunk karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálunk. Telefon hívásokra személyesen megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Kérdezzük meg a háziorvost!

KRONDORFI poszthöz, borhoz
SAVANYÚVIZ legjobb itall
NYÁLKAOLDÓ ÉS HUGYHÁJTÓ GYÓGYÍTÁL

tüdő, légző-szervek, gyomor, köhögés, rekedtség-nél orvosilag ajánlva.

Nagyváradí kereskedelmi és Iparkamara.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

S a izzólmpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk villamos motorokat

áron kaphatók.

Csillárok.

í v l á m p á k

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. léertől 12 léertől minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Egyszeri használat meggyőz mindenkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy hideg, kemény vagy lágy, gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, MEGLEPŐ GYORSAN OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna, teljesen tiszta és ment maró anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers anyagok leggondosabb kiválasztásának köszönheti.

A Gyöngy

Szinszappan

mindig egyenlő minőségben lesz elő-álítva.

Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a legkiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány.

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-utca) ezenkívül a mosószappanok minden faja (debreceni, szegedi, csont, márvány, legfinomabb beretvazsappan stb.) valamint KÓKUSZZSIR, CSŐ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb mennyiség vételénél is EREDETI GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

Haláleset folytán az üzlet teljesen feloszlik

Telefon
133. sz.

és így a raktáron lévő összes cikkek, u. m.: Blousok, Kabátok, Costümök, Aljak, Júponok, Kötények, Gyermekruhák és Gyermekköpenyek, Modelle-kalapok, Sapkak stb. felárban eladatnak, amiről mindenki egy próbavétellel meggyőződést szerezhet.

Párisi divatterem

Olaszi, Rákóczi (Fő)-ut,
Orsolya apácák épülete.

Vidékre
választék
küldetik

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

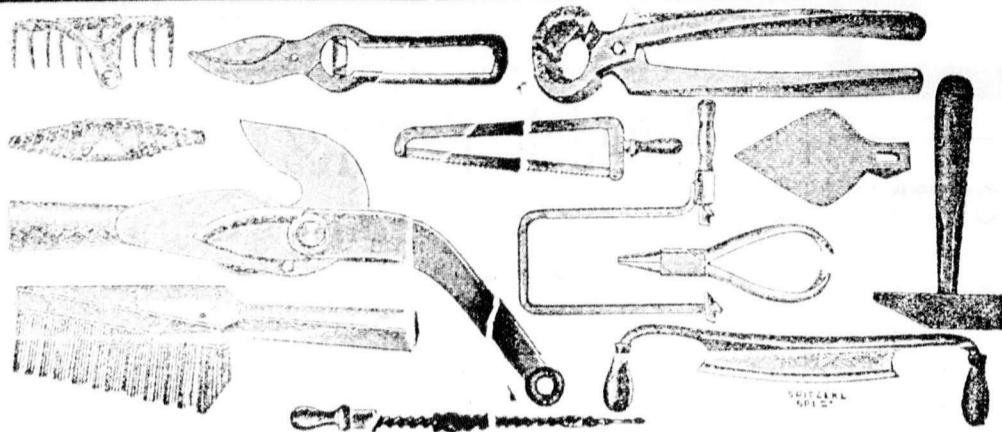
Kerti szerszámok

melyek készen benyelelve is nagy választékban kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók

legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tényérral vagy márvány lappal

és **súlyok**

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. lőporáruda s mindennemű töltények, vadászati felszerelések és vadászfegyverek raktára.

Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyvárada.

Felhívás.

F. évi január 30-án megtartott rendes közgyűlésünk 2500 drb 400 korona névértékű új részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének kettő millió koronáról három millió koronára leendő felemelését határozta el.

Ezen 2500 drb. új részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak olyformán, hogy minden 2 drb. régi részvény után egy drb. új részvény, a közgyűlés által megállapított 440 korona árban, részükre fentartatik. E vételárban már a bélyeg- és kiállítási díj beemfoglaltatik.

Az új részvények vételára után folyó évi január hó első napjától a befizetés napjáig 6 százalékos kamattal fizetendő, amennyiben az új részvényesek is már a folyó évi üzletredményben részesülni fognak.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre elővételi jogukat bezárólag f. évi március első napjáig gyakorolni s ugyanakkor a régi részvényeket az elővételi joggyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett pénztárunknál bemutatni sziveskedjenek. Folyó évi március 1-én az elővételi jog megszűnik és a megmaradt részvények 450 korona árban lesznek értékesítve.

A befizetések 1910. évi június 1-ig tetszés szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővételi joggyakorlásánál részvényenként 40 korona befizetendő.

A közgyűlés által meghatározott vételárból, azaz részvényenként 440 koronából, 400 korona az alaptőkét illeti, a 40 korona felpénz pedig, a költségek levonása után, a tartalékalaphoz csatolandó.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapítandó időben — az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10 §-ának a közzétett módosításra vonatkozó intézkedései.

Nagyvárada, 1910. január 30.

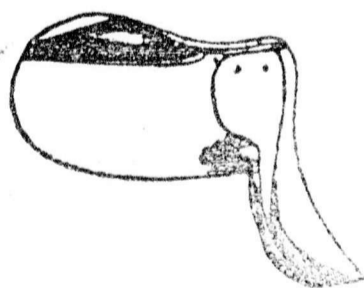
Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellék helyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál
Kossuth-utca 4. szám.

LORINCZ MÓR Nagyvárada, Bémer-tér.

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Utazó bőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi tarsolyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermek kocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket!

